

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การจับสักระบือปลักสามารถทำได้ทั้ง 2 วิธี คือ การเป็นสักระบือโดยธรรมชาติ หรือการใช้ฮอร์โมนเหนี่ยวนำการเป็นสักระบือ ซึ่งผลไม่แตกต่างกัน และมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้กระบือที่เบี่ยงเบนลึงค์และตอนแล้วเข้าตรวจการเป็นสักระบือ ซึ่งถือว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการตรวจการเป็นสักระบือของกระบือ มีข้อสังเกตคือ กระบือปลักส่วนใหญ่จะแสดงการเป็นสักระบือในช่วงเช้าตรู่หรือตอนเย็นช่วงพลบค่ำ

การใช้ฮอร์โมนโกนาโดโทรปินในการกระตุ้นเพิ่มการตกไข่ นั้น PMSG หรือ FSH ยังมีความเหมาะสม FSH ให้ผลการตอบสนองดีกว่า PMSG และการให้ PMSG ในขนาดที่น้อยให้ผลดีกว่าการให้ในขนาดที่สูงขึ้น การศึกษาครั้งนี้สามารถทำการเก็บตัวอ่อนได้เมื่อใช้ PMSG ที่ขนาดน้อยให้ผลดีกว่าการให้ในขนาดที่สูงขึ้น การศึกษาครั้งนี้สามารถทำการเก็บตัวอ่อนได้เมื่อใช้ PMSG ที่ขนาด 2000 I.U. ในขณะที่ขนาด 2500 I.U. ไม่สามารถเก็บตัวอ่อนได้เลย

การล้างเก็บตัวอ่อนประสบปัญหาการสอด foley catheter เนื่องจากภายในมดลูก กระบือปลักมีพังศึ่มาก และมีมดลูกขนาดเล็ก

ภายในมดลูกขณะที่ทำการล้างเก็บตัวอ่อนจะมีเมือกอยู่มาก มักพบมีเมือกมาอุดรูของ foley catheter อยู่เสมอ ซึ่งอาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่น้ำยาชะล้างไหลกลับไม่หมด และเก็บตัวอ่อนไม่ได้

น้ำยาชะล้างตัวอ่อนที่ไหลกลับมามีลักษณะเป็นสีแดงของเลือด และมีเศษเนื้อเป็อนติดออกมาด้วย เป็นปัญหาหนึ่งที่ทำให้การค้นหาตัวอ่อนภายใต้กล้อง stereomicroscope ไม่พบ ซึ่งคงเนื่องจากเนื้อเยื่อพังศึคติดกับขดสอด foley catheter หรือผนังปีกมดลูกมีรอยปริจากการอัดบอลูนของ foley catheter จึงทำให้เนื้อเยื่อหรือเลือดปนออกมากับน้ำยาชะล้างตัวอ่อน

ตัวอ่อนกระบือปลัก สามารถทำการเก็บรักษาไว้ในรูปการแช่แข็งในไนโตรเจนเหลวที่อุณหภูมิ -196°C ได้ เช่นเดียวกับตัวอ่อนของสัตว์ชนิดอื่น แต่ที่ตัวอ่อนได้รับความเสียหายเนื่องจากการใช้เครื่องแช่แข็งตัวอ่อนแบบ manual freezing ไม่สามารถควบคุมการลดอุณหภูมิในระหว่างการแช่แข็งได้ ซึ่งผลการแช่แข็งตัวอ่อนน่าจะดีขึ้นถ้าหากทำการแช่แข็งแบบ automatic freezing

การชะล้างเก็บตัวอ่อนในการศึกษารังนี้ใช้วิธีไม่ผ่าตัด ซึ่งจะทำให้สัตว์บอบช้ำน้อยที่สุด และสามารถทำการชะล้างเก็บตัวอ่อนซ้ำได้หลายครั้งกว่าเมื่อเทียบกับวิธีผ่าตัด แต่อย่างไรก็ตาม ก็ยังไม่สามารถเก็บตัวอ่อนได้มากเมื่อเทียบกับจำนวนไข่ที่ตกลงมานับว่ายังต่ำอยู่มาก การเก็บตัวอ่อนโดยวิธีผ่าตัดหรือเก็บตัวอ่อนโดยตรงจากมดลูกหลังจากฆ่ากระบือแล้ว น่าจะมีโอกาสเก็บตัวอ่อนได้มากขึ้นกว่าวิธีไม่ผ่าตัด แต่จากประสบการณ์ชะล้างเก็บตัวอ่อนโดยตรงจากมดลูก หลังฆ่ากระบือแล้วก็ไม่สามารถเก็บตัวอ่อนได้ตามจำนวนที่มีไข่ตกลงมา อีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยในการขยายพันธุ์และปรับปรุงพันธุ์กระบือปลักได้ คือ เทคนิคการปฏิสนธิในหลอดแก้ว ซึ่งเทคนิคนี้มีศักยภาพสูงมาก แต่ข้อมูลการศึกษายังมีอยู่น้อยมาก และปัญหาการขาดงบประมาณสนับสนุน จึงทำให้การวิจัยการปฏิสนธิในหลอดแก้วในกระบือปลักยังไม่ประสบความสำเร็จ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย